

ler særlig de exogene processer meget indgående, medens den endogene dynamik får en noget mere kortfattet fremstilling, men hovedpunkterne i disse er trukket klart og koncist op.

Et stort plus ved bogen er dens store billedmateriale, både skematiske tegninger og aldeles fortrinlige fotografier. Som man kunne vente, belyses fremstillingen både i teksten og i figurerne i langt de fleste tilfælde med eksempler fra Nordamerika, men disse er til gengæld så velvalgte, at de meget let kan parallelliseres med tilsvarende fænomener fra andre verdensdele. Forfatterne har været ualmindelig heldige i deres valg af fotografier og fundet steder frem, der, mere end man ellers er vant til, levendegør det emne, der behandles.

Kaj Hansen.

L. Hempel: Frostbodenbildung und Lössanwehung in der Würmeiszeit auf Muschelkalk und Buntsandstein bei Göttingen. Abh. d. math.-naturw. Klasse der Akademie der Wissenschaften und der Literatur in Mainz, Jahrgang 1955, nr. 2, 25×17 cm.

Afhandlingens formål er at bringe klarhed over styrken og varigheden af de frostdynamiske processer i de mellemeuropæiske løssområder under sidste istid. Forskellige udgravninger i egnen omkring Göttingen viste, at frostforvitringen er tydelig afhængig af bjergarternes struktur, svagere i kalkbjergarter end i sandsten. Frostforstyrrelserne, der kræver et vist vandindhold i jordbunden, fandt sted længe efter, at løssaflejringen var begyndt, og frostforstyrrelsens styrke i de faste bjergarter var endda visse steder betinget af tilstedeværelsen af et løssdække af en vis mægtighed. Først i et senere mere tørt stadium af sidste istid aflejres løssen uforstyrret af frosten.

Kaj Hansen.

Geotektonische Forschungen herausgegeben von H. Stille und F. Lotze.

Heft 11. Stuttgart 1955. 24,5×16,5 cm.

Dette hefte af Geotektonische Forschungen indeholder et Habilitationsskrift fra Universitetet i Bonn af Gerhard Oertel med titlen „Der Pluton von Loch Doon in Südschottland“ og „Theoretisches zu Bewegungen in festen Körpern bei der Deformation“.

Loch Doon plutonen er en granitintrusion i det sydskotlandske silur (Ordovicium). Efter en beskrivelse af massivet, en analyse af strukturen, stofbalancen og den ved reaktionen frembragte differentiering og plasticitet kommer forfatteren til det resultat, at plutonen er opstået ved metamorfose og tilførsel fra pneumatolytiske opløsninger og metasomatisk stofvandring.

Den vedblev under hele processen at være i fast tilstand, men dens volumen forøgedes med 35 %, hvilket førte til tektoniske forstyrrelser såvel i dens indre som i dens omgivelser.

Resultatet af disse omdannelser blev et kompleks af dybbjergarter af forskellig sammensætning med alle overgange fra granit til opdalit.

Kaj Hansen.

Naum Jasny: The Socialized Agriculture of the U. S. S. R. 837 sider, 39 fig. Stanford University Press, Stanford, California. 1949.

Dette arbejde tilsigter først og fremmest at belyse overgangsfænomenerne under socialiseringsprocessen, forsåvidt angår kollektivbrugene. Det rent talmæssige grundlag er dels de forskellige planer og de senere oplyste tal vedrørende opfyldelsen af de tilsigtede mål, samt — i muligt omfang — suppleret med tilgængelige oplysninger. Den betragtede periode afsluttes med 1939/40, således at de nyeste omlægninger i landbrugsproduktionen ikke er behandlede, dertil gives en kort gennemgang af udviklingen under krigen og et resumé af planen for 1946-50.

Der er i værket nedlagt et meget betydeligt arbejde med hensyn til indsamling af oplysninger og en relevant behandling af disse. Da forfatteren hovedsagelig har behandlet emnet ud fra økonomiske, landbrugstekniske og politiske synspunkter, og kun sjældent giver detaljer om den regionale fordeling, er det en begrænset nytte, man ud fra et geografisk synspunkt kan drage af dette omfattende arbejde.

K. Antonsen.

Karl Brandt: Agriculture and Food in Fortress Europe. 707 sider, 19 kort, 12 diagrammer. Stanford University Press, Stanford, California, 1953.

Dette omfattende værk dækker regionalt hele det af Tyskland under den anden verdenskrig besatte område. Emnemæssigt giver det en kortfattet politisk oversigt for hvert område fra 1939 til 1945 og endvidere en temmelig grundig gennemgang af landbrugets udvikling i denne periode, såvel produktionens omfang som priser, udenrigshandel, forbrug m. m.

Med hensyn til nøgtern behandling af de ofte prekære emner indtager denne bog — i modsætning til så mange andre — som regel et strengt sagligt synspunkt. De anførte kilder omfatter såvel internationale, allierede og tyske oversigter, samt i rimeligt omfang også nationale kilder.

Bedømmelsen af en så kaotisk og modsætningsrig periode vil vel